

За два, приблизно, століття до нашої ери на Апеннінському півострові Європи, на крутому березі річки Тібр трапилася така історія.

Албанська весталка Рея-Сільвія покохала вовка й народила двох синів — Ромула та Рема. Весталки — це колись були такі жінки, які призначалися богам, тобто, власне, не богам, а його жерцям. Рея-Сільвія була дівчина розумна — вона одразу збагнула, що жрець і вовк — істоти характером однакові, — і... вибрала вовка.

Жреці зчинили ґвалт, хотіли Рею-Сільвію вбити, та її врятував бог річки Тібру — взяв її собі за дружину.

Немовлятам, Ромулові й Ремові, було гірше — їх просто посадили у ночви та й кинули в річку Тібр.

Попливли ночви з дітлахами за водою, а за ніч вода спала, ночви й прибилися до берега.

Хлоп'ята — в плач...

А якраз одна вовчиця прийшла до річки напитися водички.

Почула та вовчиця дитячий плач, підійшла, подивилася, понюхала — пахнуть вовком. Хлоп'ята їй сподобалися, вона взяла, попереносила їх до глибоченької на бугрі ями, обігріла та й нагодувала їх своїм вовчим молоком.

Вовчиця була характеру доброго, — вона так і залишилася хлоп'ятам за мамку: годувала їх своїм молоком, а пташки — дятел та чибис — приносили хлоп'ятам з тодішнього "Гастроному", дивись там, — чи

сосисок, чи солодкого сирку. Яєчний порошок у тих місцях з'явився значно пізніше, коли замість вовків та вовчих синів там почали правити де-гаспері й сфорці.

Ромул із Ремом попідростали та й заснували на семи горбах над річкою Тібром город Рим.

Будував Рим, власне, Ромул, бо Рема йому невдовзі довелося вбити. Грали вони в підкидного — так Рем чи козирного туза приховавав, чи "генеральського" Ромулові почепив, — точних відомостей не маємо. Знаємо тільки, що побилися за картами.

На місці тої вовчої ями, де брати повиростали, було пізніше збудовано так званий Ватікан, де оселилися і де й досі живуть так звані римські папи.

Чому саме "папи", а не "мами" — невідомо, — історія, на жаль, дуже плутає походження назви "папа", а їхній, папівський одяг — сутана й тіара — та зовншній вигляд (папи не носять ні вусів, ні бороди) більше надають їм вигляду мами.

Зовні, отже, римський папа щось таке — напівпапа, напівмама.

Отак почалася історія римського папізму.

Ми не будемо розповідати тут всю історію папізму, — по-перше — це дуже довга історія, по-друге — дуже гидка й дуже брудна історія, не маємо ніякого бажання порпатися в горах трупів, в річках крові, в морі вогню, в ланцюгу звірячих "святих" справ, що аж по вінця наповнюють ту історію...

Що роблять на землі римські папи? Для чого вони живуть на білому світі?

Самі папи кажуть, що вони не більше й не менше, як намісники Христа на землі після святого апостола Петра.

Що ніби, коли апостола Петра розпинали на хресті, на тих же таки римських горбах, так він простогнав:

— Почекайте трохи, не забивайте останнього гвіздка, дайте ж комусь спадщину залишити! Хто тут є?

Підскочив до Петра якийсь шолудивий підпатрицій, що кінчав курси розпинателів і проходив саме практику.

— Я! Що би-сте хтіли, пане апостоле?

— На, ось... ключі... від царства... Будеш... намісником... — простогнав Петро і замовк.

Підпатрицій ухопив ключі й запитав:

— А як ся маю називати, пане апостоле?

Петро звів очі:

— Па... па... — папкнув двічі й затих.

— Папа?! — скрикнув підпатрицій...

Але Петро вже нічого йому не відповів.

З того, кажуть, і пішла назва "папа", хоч деякі авторитетні історики запевняють, що оті два "па" — "па" та ще раз "па" — зовсім не становили одного слова "папа", а що то просто недоговорена фраза — римський вульгаризм, який ніби означає:

— Пайшов ти... — і т. д., і т. ін.

Хай хоч як історики тлумачать ці події, проте папи всілякими правдами й неправдами затвердилися, як намісники Христові, на землі...

А найголовніше — ключі від царства небесного й од усіх небесних благ у руках...

Ну, й пішла торгівля!

Ключі — річ непогана: от тобі царство небесне, — хочеш — замкнув, хочеш — одімкнув!

А кому не кортить у царстві небесному побувати?! На землі не дуже: голод, холод, податки, рабство, безробіття, злидні, а на небі, кажуть папи, для вірних, для римокатоликів — самий рай... А в раю за квартиру платити не треба, роботи ніякої, — тільки їсти! — податків ніяких. Та ще, дивись, і гурія коли-не-коли підморгне!

Видасть папа енцикліку, ключами побрязкає:

— Царство небесне! Кому? Сто літ на місяць. Окремий лавровий куш з безнастанним сонцем, із справним дощем! Вечорами — заслужений соловей з легким тьохтьохтуаром. Обслуговують куш гурії — блондинки віком до 20 літ. У місцевому театрі — гастролі Марії Магдалини й Марії Єгипетської. Райські пісні. За роялем — свята Цецілія. Поверх програми — пророк Ілля! Грім! Блискавка! В колісниці пара сірих в яблука жеребців. Найвища дресировка. Конферансьє — Іван Златоуст.

Не сто, а сто раз по сто можна дати за таку програму царства небесного.

І дають!

Надавали за царство небесне. За індульгенції на відпущення гріхів.

І чимало надавали!

Папа римська (чи мама римський) мають капіталів:

— У промисловості — 500 мільярдів лір (довоєнних).

— У банках — 400 мільярдів лір (довоєнних).

— У майні — 380 мільярдів лір (довоєнних).

Як бачите, є за що купити кубометр чистополінних дров і коробочку сірничків, щоб розкласти вогнище й живим спалити свого супротивника.

Щоб уже так дуже багато було у римських пап роботи, сказати не можна, — найбільше у Ватікані працює папська пантофля: заціловують ту пантофлю до дірок.

Найторжественніші у Ватікані дні — це коли папа виходить на естраду, сідає, простягає ноги, а його поклонники по черзі підходять, становляться навколішки й цілують пантофлю в носок. Найдебеліша шкура витримує, кажуть, не більше, як 500 поцілунків, потім починає шкарубнути, тріскає, і з дірки вилазить папин палець. Але до цього не допускають — міняють пантофлю. Цілими годинами сидить папа, а поклонники цьомкають у пантофлю. Коли в папи починає свербіти великий палець, тоді черговий кардинал оголошує:

— Перекур! 10 хвилин!

Поклонники йдуть до буфету, а папа в боковій кімнаті лягає на канапу, курить, а кардинал йому пальця чухає.

Після того, як один поклонник в припадку екстазу прокусив пантофлю й угризнув папу за пальця, — почали в носок підкладати стельку із старої пантофлі... Тепер не прокусують.

III

З 1939 року, після папи Пія XI, апостольський престол у Ватікані посів Пій XII, колишній кардинал Пачеллі.

Пій XII з нетерпінням чекав на Новий "святий рік": Ватікан через кожні 25 літ святкує такий рік особливо урочисто. У Римі такого року відбувається великий ярмарок — з каруселями, "петрушками", "тещиними язиками" і т. д.

Поверх 70 кардиналів по всіх країнах світу він призначив іще 321.

Пію XII ввижається, що на святий Новий рік поз'їздяться на площу св. Петра в Римі геть-чисто всі народи, і що стануть усі народи перед ним навколішки, піднесуть руки догори і благатимуть:

— Отче святий! Їсти не хочемо, страйків не хочемо! Тільки молитися, тільки тобі поклонятися! Веди нас, о, отче святий, на комуністів, на країни народної демократії!

І махне Пій XII рукою, а в небі загудуть літаки: і летючі фортеці, і винищувачі, і бомбардувальники, і транспортні! Як хмара! Як хмара!

А за ними танки, гармати, кулемети, міномети, автомати...

А кардинал американський Спеллман вигрібає з літаків долари, — та все золоті, та все золоті...

І благословляє широким хрестом Пій XII і генералів, і адміралів, і маршалів:

— Хрестовий похід! На Москву, на Київ, на Варшаву, на Прагу, на Софію, на Бухарест, на Будапешт!

Розливається хрестовий похід по всіх непідкорених країнах, падають тисячами вбиті комуністи, падають демократи, а хто живий — падає ниць перед Пієм XII!

— Ми твої, ми твої! О, святий отче!

А на вулицях Москви, Києва — сутани, сутани, сутани...

І дзвони, дзвони, дзвони! По всіх костьолах дзвони, по всіх церквах...

— Чому дзвони? — стріпнувся Пій XII.

— Панахиду по Муссоліні замовив де Гаспері...

З Муссоліні вийшла неув'язка: бог послав його в Італію ногами вниз, а пішов він назад до бога — догори ногами...